

Iktatószám: MN/14667-4/2012.
Tárgy: eljárás megszüntetése
Ügyintéző: **személyes adat**

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

1132/2012. (VI. 20.) számú

VÉGZÉSE

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) **Személyes adat** (**Személyes adat**), a továbbiakban: Kérelmező) a Magyar Televízió Nonprofit Zrt. (1037 Budapest, Kunigunda útja 64., a továbbiakban: Médiaszolgáltató) „m1” elnevezésű médiaszolgáltatásában 2012. május 7-én 20 óra 43 perctől sugárzott „Kék fény” című műsorszám 20:48:52-kor kezdődött, „Szigorúan őrzött tárgyalás” című összeállításával kapcsolatban, 2012. május 16-án benyújtott kérelme alapján 2012. május 17-én indult hatósági eljárást

megszünteti.

E végzés ellen fellebbezésnek nincs helye. A végzés felülvizsgálata a végzés közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, a Médiatanácshoz három példányban benyújtott kérelemben kezdeményezhető. A bíróság a végzést nemperes eljárásban 30 napon belül vizsgálja felül.

Indokolás

A Kérelmező 2012. május 16-án a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósághoz érkezett beadványában a Médiaszolgáltató „m1” csatornája által 2012. május 7-én sugárzott „Kék fény” című műsorszám „Szigorúan őrzött tárgyalás” című összeállítását kifogásolta.

A Kérelmező előadta, hogy a Médiaszolgáltató 2012. május 7-i „Kék fény” című műsorszámában elhangzott kijelentések „hamis tartalmúak”, melyek „nem kerültek visszaellenőrzésre”. A Kérelmező szerint a műsorszám elhangzottak alkalmasak voltak arra, hogy a Kérelmező társadalmi megítélését negatív irányba tereljék, továbbá, a műsorszám a Kérelmező által bizonyított lényeges tényeket elhallgatta. A Kérelmező előadta, hogy „tudomása szerint” semmilyen módon nem járult hozzá ahhoz, hogy a vele 2007-ben készült riportot úgy tegyék az összeállítás részévé a szerkesztők, hogy abból a Kérelmező által szolgáltatott bizonyítékokat kihagyják.

A Kérelmező a fentiek alapján tényállításai valóságtartalmának kivizsgálását, helyreigazító műsor elkészítését, a műsorszám internetről való törlését, és a Médiaszolgáltató magánlevél által történő bocsánatkérésre kötelezését kérte a Hatóságtól. A Kérelmező beadványában a fentiekben túlmenően tízmillió forint kártérítést megítélését és költségmentesség biztosítását kérte.

A Kérelmező beadványában a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4. § (1)-(3) bekezdésére, 10. §-ára, 12. § (1)-(2) bekezdésére, 13. §-ára, 14. § (1) és (2) bekezdésére, 15. §-ára, 16. §-ára, 18. §-ára, 21. § (1) bekezdésére, valamint a

Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 75. § (1) bekezdésére, 76. §-ára, 78. § (1) és (2) bekezdésére, a 79. § (1)-(2) bekezdésére valamint a 84. § (1)-(2) bekezdésére hivatkozott.

Beadványában részletesen leírta, hogy véleménye szerint a műsorszámban elhangzott mely állítás miatt valótlan.

A fentiek alapján a Kérelmező panaszának kivizsgálását és a műsor készítőjének felelősségre vonását kérte. Álláspontja szerint „szélsőségesen tisztességtelen egy folyamatban lévő bírósági eljárás olyan befolyásolási kísérlete, mely tippet ad a későbbi, esetleges vádalkuzóknak a nyomozóhatóság koncepcióját illetően.” A Kérelmező szerint „tiszteségtelen és az újságírói etikát sértő az ilyen valótlanságokat állító, egyoldalú tájékoztatás.”

A Kérelmező kérelmében az Smtv. 13. §-ában rögzített kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésére is hivatkozott. A kiegyensúlyozottsági kérelem vonatkozásában a hatósági eljárás külön ügyiratszámom (MN/14357/2012.) folyik.

A Médiatanács a beadvány tartalma alapján megállapította, hogy az ügyféli minőség meghatározását tartalmazó, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 15. § (1) bekezdése alapján a beadvány kérelemnek minősül, tekintettel arra, hogy az abban vázolt jogsérelem a Kérelmező jogát, jogos érdekét érinti.

A Médiatanács a tényállás tisztázása érdekében a kérelemmel érintett, a Médiaszolgáltató „m1” csatornája által 2012. május 7-én 20 óra 43 perctől sugárzott „Kék fény” című műsorszám 20:48:52-kor kezdődött, „Szigorúan őrzött tárgyalás” című összeállítását megtekintette, amely az alábbiakat tartalmazta.

Műsorvezető: „Kommandósok gyűréjében érkezett a bíró egy rablásokkal és kettős gyilkossággal gyanúsított banda tárgyalására. Az ügyészség szerint ezek a vádlottak keveredtek tűzharcba a rendőrökkel 2005-ben egy páncélautó kirablása közben Budaörsön. Az ügyet eddig 4 bíró kezdte tárgyalni, de egyikük sem jutott el az ítéletig. Volt, aki elfogultságot jelentett, de a Kék fény információi szerint legalább egy bíró félelmében adta vissza az ügyet.”

Narrátor: „A bíró kommandósok gyűréjében érdeklik a tárgyalásra. Nem véletlenül. Ő az ötödik, aki megpróbál majd ítéletet hozni **Személyes adat** és társai ügyében. Az előző 4 bíró visszaadta az ügyet. Volt, akit olyan súlyosan megfenyegettek, hogy bele sem mert kezdeni a tárgyalásba. A banda ellen 7 éve tart már az eljárás, ám ítélet nélkül csak 3 évig tarthatták őket előzetes letartóztatásban. Így most a 8 vádlott többsége szabadlábon védekezhet, csak ketten vannak házi őrizetben. Pedig a vádirat súlyos bűncselekményeket tartalmaz.”

Ezt követően a narrátor **Személyes adat** és társai által elkövetett cselekményekről számolt be. A beszámoló alatt az eseményeket illusztrálták, továbbá videofelvételeket is bemutattak.

Narrátor: „2004. november 23-a, Kalocsa. A vád szerint **Személyes adat** és két társa egy, az alvilágban közismert házaspár otthonába lépett be. A pár illegális pénzváltással foglalkozott, azt hitték mostani vendégeik is ezért jöttek. Ám a férfiak hirtelen fegyvert rántottak, és arra kényszerítették a házaspárt, hogy adjanak át minden értéket, ami csak a házban van. A zsákmány több mint 30 millió forintot ért. A házaspárt ezután betuszkolták a saját autójukba, elvitték egy néptelen erdős részre, ahol kikaparancsolták őket a kocsiból, és mellbe lötték mindkettőjüket. A holttesteket később elásták, a gödröt fűmaggal vetették be, az autót pedig lángvágóval feldarabolták. Két hónappal később 2005 januárjában egy pénzszállító autót támadtak meg Érden. Egy bank mellett rakodás közben csaptak le. Az egyik vagyonőr ellenállt, de dulakodás közben két golyót is kapott. Egyet a hasába, egyet a karjába. Mikor már a földön feküdt a nyomaték kedvéért még a combjába is belelőttek egyet. Csak a gyors orvosi beavatkozásnak köszönhető, hogy életben maradt. Az egyik szemtanú így emlékezett a történetekre.”

Tanú: „Egy nagy fegyvert láttam, és lőtt közelről az egyik pénzszállítóra, aki a kocs mellett állt, és utána, fogta a fegyvert és a sofőr felé irányította.”

Narrátor: „Lódd az üveget – hangzott a parancs, és az egyik rabló kettőt beleeresztett a páncélüvegbe. A golyók ugyan nem hatoltak át rajta, de a sofőr mozdulni sem mert. A támadók ezután felkapták az egyik zsákot az autó nyitott rakteréből és elmenekültek. Csak később vették észre, hogy nem a pénzeszsákot vitték magukkal.

2005. március. A vádlottak közül hárman ezúttal rendőrnek adták ki magukat, néhány láthatósági mellény és egy lopott rendőrigazolvány segítségével. A házigazda gyanútlanul beengedte őket a kertbe, de mire a házhoz értek a férfiak sí maszkot húztak a fejükre és azonnal nekiestek. A házigazda felesége éppen újszülött gyermekével volt elfoglalva, de a támadók az asszonyt sem kímélték. Leteperték mindkettőjüket, ragasztószalaggal megkötözték őket és pénzt követeltek. Mindössze 300 ezer forint volt a házban, így magukkal vitték a háziak autóját, köztük egy X5-ös BMW-t is.

Két hónappal később ezzel a BMW-vel hajtotta végre a banda a leghírhedtebb akcióját. Ezeket a felvételeket a Tesco áruház biztonsági kamerái készítették. Jól látszik, hogy három álarcos megtámadja az áruház pénzszállító autóját. Az éppen rakodó vagyontörz combon lőtték, majd a sofőrfülkét vették tűz alá. A gépkarabély lövedékei ezúttal átütötték a páncélüveget, így a sofőr azonnal megadta magát. A rablók éppen elkezdtek átpakolni a zsákokat a BMW-be, amikor egy rendőrautó fordult be a parkolóba a kamera látószögén kívül. Azonnal tüzet nyitottak rá.”

Személyes adat, alosztályvezető - Budaörsi Rendőrkapitányság: „Abba az irányba, amerre a bűnözők lőttek, ott vásárlók voltak, gyerekekkel sétáltak, pénzkiadó automatát kerestek, idős hölgy volt, úgyhogy a két kollegám azzal volt elfoglalva, hogy őket megmentse.”

Narrátor: „A másik két rendőr viszonzta a tüzet, mire a rablók egy kézigránátot dobtak felénk. A robbanást megörökítette a biztonsági kamera. Csak a szerencsén múlt, hogy sem a rendőrök, sem a vásárlók nem sebesültek meg.

A banda minden tagja volt már korábban büntetve, az ügyész szerint a börtönben ismerték meg egymást, és ott határozták el, hogy szabadulásuk után együtt dolgoznak tovább. A vádirat szerint

Személyes adat volt a banda főnöke, és bár személyesen nem vett részt minden akcióban, ő döntötte el mikor és hol csapnak le.

Az eddigieken túl további négy fegyveres rablással vádolják őket, Budapesten egy pénzváltót, egy ékszerboltot és egy telefonszaküzletet támadtak meg, és Győrben is kiraboltak egy pénzváltót. Mindezt alig néhány hónap alatt. A rendőrség az utolsó támadás után néhány héttel 2005 nyarán kapta el a bandát. **Személyes adat** szinte azonnal szökni próbált, csak a véletlenül múlt, hogy nem járt sikerrel. Megvesztegette az egyik fegyőrt. A korrupció börtönőr az otthoni számítógépén chat-elt a szökés részleteiről **Személyes adat** feleségével. Szerencsétlenségére a barátnője éppen otthon volt, és a legrosszabb pillanatban nyitott be a szobába. A nő féltékenységi jelenetet rendezett, aminek csúnya veszekedés lett a vége. Annyira összevesztek, hogy az asszony bosszúból felhívta a börtön parancsnokát és közölte vele, hogy szerinte az élettársa meg akarja szöktetni az egyik rabot. A hatóságok azonnal megszállták a lakást, és rövid kutatás után a hűtőben megtalálták a börtön tetejére vezető ajtó kulcsának a lenyomatát. **Személyes adat** valószínűleg egy helikopteres szökést tervezett. Ezért az akcióért 2 év 8 hónap börtönt kapott, de 2010-ben már az is letelt.”

Személyes adat : „Mi a jogbiztonság Magyarországon?”

Narrátor: „A férfi még 2007-ben interjú adott a Kék fénynek, akkor még előzetesben volt. Állította, hogy a rendőrség bűnbaknak használja.”

Személyes adat : „Tökéletesen jó gyanúsított vagyok, azt mondják, megvan az intellektusom hozzá, volt már ilyen bűncselekményhez közöm, hibátlan.”

Narrátor: „A férfit még a '90-es években elítélték fegyveres rablásért, büntetését letöltötte, állítása szerint, azóta jó útra tért. Azt mondta, sziklaszilárd alibije van mindegyik bűncselekmény idejére, ám a hatóságok ezt valamiért nem haladók figyelembe venni.”

Személyes adat : „Hivatalos okiratokat hamisítottak meg a rendőrök. Igazolhatóan hivatalos okirat hamisítás történt. Igazolhatóan hamis tartalmú hivatalos jelentéseket adtak le.”

Narrátor: „A **Személyes adat** banda ellen 2007-ben emeltek vádat, eddig négy bíró próbálta elítélni őket. **Személyes adat** azonban elfogultság és bizonyítékhamisítások miatt eljárásokat indított a bírók és az ügyészek ellen, és ezzel eddig sikeresen akadályozta a tárgyalásokat, mivel a törvény szerint a bíró és a vádlott nem állhat egymással perben vagy haragban. A Kék fény úgy tudja, hogy volt olyan bíró, aki arról kapott információt, hogy az ügy miatt merénylet készül ellene, ezért el sem merte kezdeni a tárgyalást. A fenyegetésekről szóló információk miatt végül senkit sem gyanúsítottak meg, de a jelek szerint mégis komolyan vették. Az ötödik bírót ezért is őrizhetik ilyen szigorúan. **Személyes adat** ma kezdte el tárgyalni az ügyet, de **Személyes adat** már két eljárást is indított ellene, egyet a Strassbourg-i bíróságon, sőt ma a vádbeszéd előtt három órán keresztül szapult a bírót.”

Személyes adat : „Úgy gondolom, megvalósított több Alaptörvény által kidolgozott magatartást, és mivel kapcsolatba kerültem klinikai szakpszichológusokkal, ő szerintük megvalósította a megalázó bánásmódot. Igen nehéz lesz ilyen magatartással és mentalitással átmenni a Strassbourg-i bíróság kettős tesztjén. Nem fog. Ezt most garantálom.”

Narrátor: „**Személyes adat** indítványozta, hogy a bírót azonnal zárják ki a tárgyalásból, sőt zárják ki a bírói testületből is.”

Személyes adat tanácselnök – Fővárosi Törvényszék: „Azért engem is megillet az ártatlanság véelme, és addig, amíg jogerős bírói határozat a bűnösségemet meg nem állapítja, addig én is ártatlan vagyok, és az ügyben eljárhatok”.

Narrátor: „**Személyes adat** szerint legalább 80 tárgyalási nap áll előttük, legkorábban két év múlva hirdet ítéletet, de már az első tárgyalási nap után is tisztult némileg a kép, hiszen **Személyes adat** a bíró sértegetése mellett terhelő vallomást is tett az egyik társára.”

A kérelemben foglaltak alapján a Médiatanács az alábbiakat állapította meg.

I. Sajtó-helyreigazítás; személyhez fűződő jogok megsértése

A Kérelmező álláspontja szerint a műsorszámokban olyan tényként közölt kijelentések hangzottak el vele összefüggésben, melyek bizonyítottan hamis tartalmúak, ellentétesek a büntetőeljárás anyagával. Véleménye szerint a műsorszám alkalmas volt a lejáratására, a közönség félretájékoztatására, továbbá arra, hogy ellene hangolja a bíróságot és a tanúkat egyoldalúan informálja.

A Kérelmező a Médiaszolgáltató helyreigazító műsorszám elkészítésére, és a sérelmezettel azonos körülmények közötti sugárzására, továbbá magánlevél útján történő bocsánatkérésre kötelezését kérte.

A Kérelmező beadványában hivatkozott az Smtv. 12. § (1)-(2) bekezdésére (sajtó-helyreigazítási jog), valamint a Ptk. 75. § (1) bekezdésére, 76. §-ára, 78. § (1)-(2) bekezdésére, a 79. § (1)-(2) bekezdésére valamint a 84. § (1)-(2) bekezdésére (a személyhez fűződő jogok).

Sajtó-helyreigazítás

Az Smtv. 12. §-a szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények. A helyreigazító közleményt lineáris médiaszolgáltatás esetében nyolc napon belül, a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és azzal azonos napszakban kell közölni.

A sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó rendelkezéseket a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 342-346.§-ai szabályozzák.

A Pp. 342. § (1) bekezdése szerint helyreigazításának a Ptk., valamint az Smtv. szerinti közzétételét az érintett személy vagy szervezet az általa vitatott közlemény közzétételétől számított harminc napon belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól.

Amennyiben a médiaszolgáltató a helyreigazítás közzétételére irányuló kötelezettségét határidőben nem teljesíti, az azt igénylő fél - a közlési kötelezettség utolsó napjától számított tizenöt nap alatt - ellene keresetet indíthat. A perre az a bíróság illetékes, amelynek területén a médiaszolgáltató székhelye, illetve lakhelye található. A bíróság illetékességét a médiaszolgáltató helyi stúdiójának székhelye is megalapozhatja. A bíróság a perben soron kívül jár el.

A Médiatanács a fentiek alapján megállapította, hogy a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mtv.) feladat- és hatásköreit meghatározó 182-184. §-ai alapján nem rendelkezik hatáskörrel a sajtó-helyreigazítási eljárás vonatkozásában, annak lefolytatására a Pp. alapján a bíróság jogosult.

A személyhez fűződő jogok megsértése

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. nem nevesíti az összes személyhez fűződő jogot. A Ptk. 76. §-a szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint *„a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. (2) A jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.”*

A Ptk. 79. §-a szerint *„a sajtó-helyreigazításra irányuló igény érvényesítésének szabályait a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény, valamint a polgári perrendtartásról rendelkező törvény állapítja meg.”*

A személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A Ptk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogokat - a törvényben meghatározott kivételektől eltekintve - csak személyesen lehet érvényesíteni.

A Ptk. 84. § (1) bekezdése értelmében „*akit személyhez fűződő jogában megsértének, az eset körülményeihez képest a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:*

- a) követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;
- b) követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;
- c) követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;
- d) követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását;
- e) kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

(2) *Ha a kártérítés címén megítélhető összeg nem áll arányban a felróható magatartás súlyosságával, a bíróság a jogsértőre közérdekű célra fordítható bírságot is kiszabhat.*

(3) *E szabályok irányadók akkor is, ha a jogsértés tilos reklám közzétételével történt.*”

A Médiatanács a fentieknek megfelelően megállapította, hogy a Médiatanács az Mttv. feladat- és hatásköreit meghatározó 182-184. §-ai alapján nem rendelkezik hatáskörrel a személyhez fűződő jogok megsértése miatti igény vonatkozásában sem, azok érvényesítése bírósági úton lehetséges.

II. Az Smtv. 4. § (1)-(3) bekezdése és 10. §-a

A Kérelmező beadványában az Smtv. 4. § (1)-(3) bekezdésében és a 10. §-ában foglaltakra is hivatkozott:

Az Smtv. 4. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) *Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét.*

(2) *A sajtószabadság kiterjed az államtól, valamint bármely szervezettől és érdekcsoporttól való függetlenségre is.*

(3) *A sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével.*”

Az Smtv. fenti rendelkezése a 2012. január 1-jével hatályát veszttett, a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény deklaratív jellegű rendelkezéseit vette át. Az Mttv. a hatóság feladat- és hatásköreit meghatározó 182-184. §-ai az Smtv. 4. §-ában foglalt rendelkezést nem nevesítik, tehát ezen rendelkezés megsértését a hatóság közigazgatási hatósági eljárásai során hatáskör hiányában nem vizsgálhatja.

A hatóság kizárólag a törvényben meghatározott hatásköröket gyakorolhatja, azokat önkényesen nem bővítheti. Ez a fajta hatáskör-kiterjesztés egyértelműen alkotmányellenes volna, a hatáskör hiányában hozott döntés a Ket. szerint semmiségi ok. Az Smtv. 4. § (1)-(3) bekezdése alapján médiahatósági eljárás egyébként sem indulhatna, mert az ott meghatározottak olyan általános kategóriák, amelyek csak konkrét tényállásokban jelenhetnének meg a hatósági felügyelet keretében számon kérhető módon. Ugyanakkor a bűncselekmények megelőzése, felderítése, illetve a személyhez fűződő jogok védelme egyértelműen nem a médiahatóság feladata.

Az Smtv. 10. §-a rögzíti, hogy „*mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről.*”

Az előbbi rendelkezés egyrészt a közönséget megillető tájékoztatási, tájékozódási jogot rögzíti, másrészt a médiarendszer egészének tájékoztatási kötelezettségéről, mint általános médiajogi alapelvről rendelkezik.

A hivatkozott rendelkezésben rögzített hiteles, gyors, pontos tájékoztatás tehát nem az egyes médiaszolgáltatókra vonatkozó feladatot határoz meg, hanem a médiarendszer egészéhez kapcsolódó alapvető követelményt fogalmaz meg. Ezt az is alátámasztja, hogy a hatályos törvény a szóban forgó rendelkezést a közönség jogai között jeleníti meg, és nem a sajtó kötelezettségeit meghatározó rendelkezések között szabályozza.

Tekintettel arra, hogy az Smtv. 10. §-át az Mttv. a hatóság feladat- és hatásköreit meghatározó 182-184. §-ai nem nevesítik, ezen alapvető rendelkezés megsértését a hatóság közigazgatási hatósági eljárásai során hatáskör hiányában nem vizsgálhatja és nem állapíthatja meg, e rendelkezéseket a hatóság eljárásai során kiegészítő szabályként, az Mttv. 182-184. §-aiban rögzített hatásköreiben eljárva alkalmazhatja, értelmezheti.

A Médiatanács utal továbbá az Mttv. 167.§ (1) bekezdésében foglaltakra is, mely rögzíti, hogy „a Hatóság kérelemre vagy hivatalból – feladat- és hatáskörének keretében – jogosult hatósági ellenőrzés vagy hatósági eljárás keretében felügyelni az e törvényben és az Smtv.-ben meghatározott rendelkezések érvényesülését, betartását, valamint a hatósági döntéseiben és a Hatóság által kötött hatósági szerződésekben foglaltak teljesítését.”

A Médiatanács a fentiek alapján megállapította, hogy nincs hatásköre az Smtv. 4. § (1)-(3) bekezdésében és a 10.§-ában foglalt rendelkezések érvényesülését vizsgálni.

III. Az Smtv. 21. § (1) bekezdése

Az Smtv. 21. § (1) bekezdése „a médiatartalom-szolgáltató a jogszabályok keretei között önállóan dönt a médiatartalom közzétételéről, és felelősséggel tartozik e törvényben foglaltak megtartásáért”.

A fenti rendelkezés egy generálklauzulát tartalmaz a törvény személyi hatálya alá tartozó médiatartalom-szolgáltatók felelőssége tekintetében, mely közvetve a médiatartalom-szolgáltatók szerkesztői szabadságát deklarálja, de emellett kijelöli annak kereteit is. A kereteket az Smtv.-ben és más jogszabályokban (pl. Mttv.) foglalt rendelkezések adják.

A fenti rendelkezés tehát egy általános jogtételt fogalmaz meg, amely a törvény többi rendelkezésében került „kibontásra”. Az Mttv. a hatóság feladat- és hatásköreit meghatározó 182-184. §-ai az Smtv. 21. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést nem nevesítik, tehát ezen általános jogelv megsértését a hatóság közigazgatási hatósági eljárásai során hatáskör hiányában nem vizsgálhatja.

IV. Az Smtv. 14. § (1)-(2) bekezdése, 15. § (1) bekezdése, 16. §-a és 18. §-a

Az Smtv. 14. § (1)-(2) bekezdése az alábbiakat rögzíti:

„14. § (1) A médiatartalom-szolgáltatónak az általa közzétett médiatartalmakban, illetve azok készítése során tiszteletben kell tartania az emberi méltóságot.

(2) Tilos a megalázó, kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek médiatartalomban történő, öncélú és sérelmes bemutatása.”

Az Smtv. 15. § (1) bekezdése az alábbiakat rögzíti: „Tilos visszaélni a médiatartalom-szolgáltatónak adott, nyilvános közlésre szánt nyilatkozat közzétételébe történt beleegyezéssel.”

Az Smtv. 16. §-a szerint „a médiatartalom-szolgáltató köteles tiszteletben tartani az alkotmányos rendet, tevékenysége során nem sértheti az emberi jogokat”.

Az Smtv. 18. §-a pedig a következőket tartalmazza: „A médiatartalom nem lehet alkalmas a magánélet megsértésére”.

A Médiatanács a kifogásolt összeállítást megtekintette, és megállapította, hogy a kérelemben jelzett magatartás kapcsán nem merült fel médiaigazgatásra vonatkozó szabály megsértése.

Az összeállítás arról számolt be, hogy egy rablásokkal és kettős gyilkossággal gyanúsított csoport tárgyalására az ügyet ötödikként tárgyaló bíró kommandósok kíséretében érkezett. A narrátor elmondta, hogy az előző négy bíró visszaadta az ügyet. A narrátor az összeállításban **Személyes adat** és társai által a vád szerint elkövetett cselekményekről számolt be. Ez alatt az eseményeket illusztrálták, továbbá videofelvételeket is bemutattak.

A Médiatanács ezt követően megvizsgálta, hogy a kérelemben jelzett médiaszolgáltatói magatartással kapcsolatban felmerülhet-e az Smtv. 14. § (1) bekezdés sérelme, azaz az egyéni jogsérelem elérte-e az emberi jogok intézményes védelmének mértékét. A médiahatóság nem korlátozhatja az egyéni önrendelkezési jogot, ezért nem léphet fel mások egyéni jogainak védelmében függetlenül attól, hogy az érintett maga fellépett-e. Olyan ügyek megítélésekor ugyanis, amikor a személyhez fűződő jog sérelmére is alkalmas tényállások valósultak meg – mint a jelen eljárás tárgyát képező ügyben is –, tekintettel kell lenni az egyéb eljárások megindulásának lehetőségére. A médiahatóságnak – és adott esetben a bíróságnak – el kell határolnia ezen egyéb eljárásokat saját közigazgatási eljárásától. A médiaszabályozás és annak alkalmazásával a médiahatóság ugyanis nem a médiában megtámadott egyént védi, hanem az emberi jogok és az emberi méltóság intézményes védelmén keresztül a közérdeket. Az egyes konkrét jogsértések megítélésekor egyértelműen el kell tudni határolni az egyes jogágak által védendő értéket és a médiahatóságnak a jogsérelem elbírálása során a médiaszabályozás azon jellegzetességére kell figyelemmel lennie, hogy a médiaszabályozás nem a médiában szereplő, vagy ott megtámadott egyén jogait védi, hanem a demokratikus nyilvánosság szabályait határozza meg.

A médiaszabályozás a médiatartalmakat befogadó közösség érdekeit és nem az egyes médiatartalmakkal érintett személyek érdekeit szem előtt tartva fogalmaz meg korlátozásokat, ír elő kötelezettségeket. Ebből következően csak abban az esetben állapítható meg a fenti rendelkezések megsértése, ha a jogsérelem nemcsak az egyéni jog, hanem az emberi méltóság „intézményes oldalát” érinti, és ezáltal a közösség érdekeinek sérelmét is okozta.

A 64/1991. (XII. 17.) AB határozatban lefektetett elvek szerint az állam emberi jogvédelmi kötelezettsége kettős jellegű: egyfelől védi az egyének (jogalanyok) számára biztosított emberi jogokat, másfelől bizonyos esetekben – és bizonyos emberi jogok vonatkozásában – gondoskodnia kell az emberi jogok érvényesüléséhez szükséges feltételekről (intézményes védelem). Egy adott emberi jog intézményes védelme indoka lehet más emberi jogok korlátozásának is. A véleményszabadság tekintetében például a 30/1992. (V. 26.) AB határozat alapján az államnak nem csupán az a feladata, hogy polgárai számára biztosítsa a szabad véleménynyilvánítást, hanem gondoskodnia kell a demokratikus közvélemény megfelelő működéséről is. Az AB 46/2007. (VI. 27.) és 165/2011. (XII. 20.) számú döntéseinek értelmezése alapján az emberi jogok és az emberi méltóság médiaszabályozásbeli védelme is az állam intézményvédelmi kötelezettségéből fakad.

A Médiatanács tehát a közigazgatási eljárás során tehát annak megállapítására jogosult, hogy a médiaszolgáltató tevékenysége, az általa közzétett műsorszámok tartalma révén sérültek-e az emberi jogokban megjelenő alapvető értékek, a sérelem alanyát érintő személyes jogsérelemtől függetlenül.

Az Alkotmánybíróság a 46/2007. (VI. 27.) AB számú határozatában vizsgálta az emberi jogok médiaszabályozásbeli védelmének alkotmányosságát is, és kimondta, hogy *„ha a műsorszolgáltató személyhez fűződő jogot sért, a jogsérelemet szenvedett személy dönt arról, hogy a jogsértést elkövető műsorszolgáltatóval szemben érvényesíti-e személyiségi jogait, például indít-e pert. A Médiatörvény [a korábbi Rttv.] 112. § (1) bekezdése és 136. § (1) bekezdése e bírói út mellett közigazgatási eljárást intézményesít. Az ORTT – a Médiatörvény [Rttv.] 3. § (1) bekezdése alapján eljárva – e közigazgatási eljárásban nem az egyes jogalanyokat ért jogsérelemről dönt. A Médiatörvény [Rttv.] 3. § (1)*

bekezdése alapelvei rendelkezés. Az ORTT ennek megfelelően a közigazgatási eljárás során annak megállapítására jogosult, hogy a műsorszolgáltató az emberi jogok tiszteletben tartásával tevékenykedik-e, és az egyes műsorainak témája, jellege, nézőpontja nem sérti-e az emberi jogokban megjelenő alapvető értéket”.

A médiaszabályozás számára az emberi jogok „intézményének” védelme a feladat, tehát a társadalom számára elengedhetetlenül fontos intézményt védi, és nem a megsértett emberi jogok nyomán konkrét sérelmet szenvedett egyént. Az Alkotmánybíróság az önrendelkezési jog vonatkozásában e döntésében – korábbi gyakorlatára alapozva – azt is kimondta, hogy *„fontos tartalmi eleme – egyebek között – az egyén joga arra, hogy az igény állapotába került alanyi jogait a különböző állami szervek, így a bíróság előtt is érvényesítse. Az önrendelkezési jog azonban, mint általános cselekvési szabadsághoz való jog, a jogérvényesítéstől való tartózkodás, a nem cselekvés jogát is magában foglalja. Mivel ez a jog az egyén autonómiájának védelmére szolgál, általában mindenkinek szabadságában áll eldönteni, hogy a jogai és törvényes érdekei védelmére nyitva álló és alkotmányosan biztosított hatósági igényérvényesítési utat igénybe veszi-e, vagy attól tartózkodik”* [1/1994. (I. 7.) számú AB határozat].

Az önrendelkezési jog tehát azt a jogot is magában foglalja, hogy valaki jogsérelem esetén ne vegyen igénybe bírói utat, illetve jogait más módon ne érvényesítse: *„ha a műsorszolgáltató személyhez fűződő jogot sért, a jogsérelmet szenvedett személy dönt arról, hogy a jogsértést elkövető műsorszolgáltatóval szemben érvényesíti személyiségi jogait (...)”.*

Az Alkotmánybíróság 46/2007. (VI. 27.) sz. határozatában foglaltak alapján megállapítható, hogy a médiaszabályozásban van alkotmányos lehetőség az emberi jogok védelmére, azonban ezen eljárások során a Médiatanács az alapjogi sérelem bekövetkeztét csak azt mintegy eljárásjogilag „alanytalanná téve” ítélni meg. A jogsértések esetén a jogalkalmazónak ketté kell tudnia választani a kizárólag az egyéni jog, valamint az emberi jogok intézményes tartalmának sérelmét megvalósító eseteket, és – a köz érdekében fellépve – az utóbbiak védelmében járhat csak el.

A 165/2011. (XII. 20.) AB határozat indokolása megállapítja, hogy a média *„rombolást tud végezni az emberi jogok, különösen az emberi méltóság tiszteletének kultúrájában”,* tehát e kultúra védelme lehet a médiaszabályozás célja. Ezt követően az indokolás leszögezi, hogy *„indokolt, hogy a hatóság – e jogok intézményes tartalmát érintő körben – (...) a közösség érdekében felléphessen a jogsértővel szemben”* (indokolás, IV. 2. 2. 2. pont).

Az idézett szövegrészekből egyértelművé válik, hogy az AB szerint a szabályozás célja és indoka a közösség (nem pedig az egyén) érdekében a jogok „intézményes tartalmának” védelme, nem pedig konkrét sérelmek miatti fellépés biztosítása.

Nem vitatva annak a lehetőségét, hogy a sértett kérelmező törvényes jogai vagy érdekei csorbulhattak, a médiahatóság álláspontja szerint ennek elbírálása nem tartozik a hatáskörébe. A sajtószabadság alapjogának érvényesülési körébe a sértő, bántó álláspontok közzététele is beletartozik, különösen igaz ez a politikusokkal, közéleti szereplőkkel, vagy fontos közérdekű ügyekkel kapcsolatban kifejtett vélemények esetében (36/1994. (VI. 24.) AB határozat). A médiaszabályozás azonban nem a személyhez fűződő jogok megsértése esetén alkalmazható eljárások számát növeli, hanem az emberi jogok, köztük az emberi méltóság intézményes védelmét biztosítja, tehát a médiát figyelemmel kísérő közönség érdekében lép fel, biztosítva számára az emberi méltóságot tiszteletben tartó médiatartalmakat. Amennyiben tehát „csak” a személyhez fűződő jogok sérelme merül fel egy adott tartalommal kapcsolatban, a médiahatóságnak nincsen hatásköre eljárni.

Az Smtv. 15. § (1) bekezdése szerint *„tilos visszaélni a médiatartalom-szolgáltatónak adott, nyilvános közlésre szánt nyilatkozat közzétételébe történt beleegyezéssel.*

(2) A médiatartalom-szolgáltató köteles a nyilvános közlés céljából készített nyilatkozatot a nyilatkozatot adó személynek - annak kérelmére - megmutatni; azt nem közölheti, ha a közzétételhez a nyilatkozatot adó személy azért nem járul hozzá, mert azt a médiatartalom-szolgáltató érdemben megváltoztatta, és a

változtatás a nyilatkozatot adó számára sérelmes.

(3) A nyilatkozat közzétételéhez történt hozzájárulás a médiatartalom-szolgáltató (1) bekezdésben szereplő visszaélése esetén jogkövetkezmény nélkül visszavonható, amennyiben

a) azt a nyilatkozó nem a helyi, országos vagy európai közélet eseményével összefüggésben tette,

b) az nem a Magyar Köztársaság polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró valamely eseménnyel kapcsolatos, vagy

c) a visszavonásra irányuló nyilatkozatot nem hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy, vagy politikai közszereplő köz megbízatása ellátásával összefüggésben tette, feltéve, hogy a visszavonás a közzétételt megelőzően kellő időben történik, és így nem okoz a médiatartalom-szolgáltató számára aránytalan sérelmet. Az e jogot korlátozó szerződéses kikötés semmis.”

Az Smtv. fenti rendelkezései alapján valamely sajtótermékben megjelentetni kívánt nyilatkozat közzétételét megelőzően, a médiatartalom-szolgáltatónak kötelessége a nyilvános közlés céljából készített nyilatkozatot a nyilatkozatot adó személynek – annak kérelmére – megmutatni; illetve azt nem közölheti, ha a közzétételhez a nyilatkozatot adó személy azért nem járul hozzá, mert azt a médiatartalom-szolgáltató érdemben megváltoztatta, és a változtatás a nyilatkozatot adó számára sérelmes.

Az Smtv. tehát kizárólag a nyilvános közlésre szánt nyilatkozatok megjelenését megelőző aktusokat és a közzététel – törvényben rögzített okokból történő – megtagadásának következményeit, illetve a jogszerű megtagadás eseteit szabályozza.

A kérelemben vázolt esetben a kérelmező korábbi, a Médiaszolgáltatónak tett nyilatkozatának ismételt bemutatása, illetve a korábbi riportban elhangzott, a Kérelmező büntetőügyben képviselt jogi álláspontját tartalmazó észrevételek kihagyása bár a kérelmező személyhez fűződő jogainak sérelmét eredményezhette, mediaszolgáltatásra, elektronikus hírközlési szolgáltatásra, illetve sajtótermékekre vonatkozó, a fentiekben megjelölt jogszabályokban rögzített rendelkezések megsértése nem állapítható meg, melynek értelmében a hozzájárulás megtagadásának jogszerűségét a Hatóság hatáskör hiánya miatt nem vizsgálhatja.

A média számára nyilatkozatot adó személynek joga van kérni a közzététel előtt nyilatkozata megmutatását, és bizonyos, a törvény által meghatározott esetekben joga van megtiltani annak közzétételét. A kérelmező azonban nem igazolta, hogy ezt az előzetes megmutatást ő kérte, illetve, hogy azt a mediaszolgáltató megtagadta. Az Smtv. 15. §-ának felügyeletét a hatóság a 165/2011. (XII. 20.) AB határozat értelmében egyébként sem láthatja el.

A Kérelmező által sérelmezett összeállítással kapcsolatban nem állapítható meg a magánérdek sérelmén túlmutató, a közösség sérelmét is megvalósító (az emberi méltóság intézményes védelmében való hatósági fellépést szükségessé tevő) mediaszolgáltatói magatartás, ezért hatósági eljárás lefolytatása nem indokolt, a személyhez fűződő jogok megsértése tekintetében pedig a hatóságnak nincs hatásköre eljárni. Ennek értelmében sem az emberi méltóság, sem a magánélet, sem az emberi jogok mediaszabályozásbeli sérelme nem valósult meg.

A fentiekben kifejtettek alapján a Médiatanács a Ket. 31. § (1) bekezdés a) pontja alapján megszüntette az eljárást, tekintettel arra, hogy a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának lett volna helye egyrészt azon az alapon, hogy az eljárás alapjául szolgáló ügy nem hatósági ügy, hiszen a kérelem vonatkozásában nincs olyan hatósági ügy, amelyre a Médiatanács hatáskörrel rendelkezne, továbbá azon az alapon, hogy az Smtv. 4. § (1)-(3) bekezdésében, a 10. §-ában és a 21. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések érvényesülését nincs hatásköre vizsgálni, és mindez csak később, az eljárás megindulását követő nyolc napon túl jutott a tudomására.

A Médiatanács megjegyzi, hogy az Smtv. 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatás megsértése tárgyában külön ügyiratszámom folytatta le a hatósági eljárást.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (2) bekezdésében, továbbá az Mttv. 163. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul. A jogorvoslat elbírálásának határidejét az Mttv. 164. § (1) bekezdése határozza meg.

Az eljárás során a Ket. 153. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

Budapest, 2012. június 20.

A Médiatek nevében:

**Szalai Annamária
elnök**

**dr. Kollarik Tamás
hitelesítő tag**

Kapják:

1. Személyes adat